

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник голови Приймальної комісії
_____ **О.М. Шикова**
_____ **2016 р.**

ПРОГРАМА
фахового випробування з комплексного екзамену з фаху
для вступників для здобуття вищої освіти ступеня магістра
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 073 «Менеджмент»
спеціалізація «Стратегічне управління зовнішньоекономічною
діяльністю»

Автори: О.І. Шапоренко, докт.наук з держ.упр., проф.
Л.В. Максимчук, ст. викладач

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
економіки та менеджменту підприємства
(протокол №__ від «__» _____ 2016 р.)
Завідувач кафедри _____ **І.О. Галиця**

Київ, 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПРОГРАМА	4
МОДУЛЬ 1. Операційний менеджмент	4
Тема 1. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації.....	4
Тема 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії.....	4
Тема 3. Операційні системи та їх складові.....	4
Тема 4. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.....	4
Тема 5. Управління поточним функціонуванням операційної системи.....	5
Тема 6. Менеджмент якості операційних систем.....	5
МОДУЛЬ 2. Стратегічне управління	5
Розділ 1. Формування концепції стратегічного управління.....	5
Тема 1. Об'єктивні передумови трансформування сучасної управлінської парадигми.....	5
Тема 2. Характеристика систем стратегічного управління.....	6
Тема 3. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища.....	6
Тема 4. Теоретико-методологічні основи здійснення галузевого аналізу.....	6
Тема 5. Внутрішнє середовище функціонування підприємства.....	7
Тема 6. Визначення конкурентних позицій підприємства.....	7
Розділ 2. Формування стратегії підприємства.....	7
Тема 7. Формування моделі бачення, місії та цілей підприємства.....	7
Тема 8. Сучасна парадигма формування стратегії підприємства.....	7
Тема 9. Оптимізація та оцінка ефективності стратегічного набору підприємства.....	8
Тема 10. Стратегічне планування.....	8
Розділ 3. Підсистеми забезпечення стратегічного управління.....	8
Тема 11. Організаційне забезпечення стратегічного управління і внесення змін в організаційну структуру управління.....	8
Тема 12. Фінансово – економічне забезпечення стратегічного управління.....	9
Тема 13. Соціально – психологічне забезпечення процесів стратегічного управління.....	9
Тема 14. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління та формування стратегічної поведінки персоналу.....	9
МОДУЛЬ 3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	10
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки	10
Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	10
Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	10
Тема 4. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.....	11
Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	11
Тема 6. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	11
Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	11
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ВЕД.....	11
Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.....	12
Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.....	12
Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.....	12
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.....	12
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.....	12
Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	13
Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.....	13
Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.....	13
Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.....	13
Структура екзаменаційного білета	14
Рекомендована література	15

ВСТУП

Програма фахового випробування розроблена для вступників для здобуття вищої освіти ступеня магістра зі спеціальності «Менеджмент», спеціалізація «Стратегічне управління зовнішньоекономічною діяльністю», які отримали базову або повну вищу освіту в інших галузях знань. Прийом вступників проводиться за результатами фахового вступного випробування з комплексного екзамену з фаху.

Мета — виявлення у вступників рівня знань, умінь, навичок та здатності до опанування навчальної програми ступеня магістра.

Характеристика змісту програми. Програма фахового випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у магістратурі ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» з метою здобуття вищої освіти ступеня магістра зі спеціальності «Менеджмент», спеціалізація «Стратегічне управління зовнішньоекономічною діяльністю». Програму складено на основі дисциплін «Операційний менеджмент», «Стратегічне управління» та «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» з циклу професійної підготовки бакалавра з менеджменту. Програма побудована за функціональними модулями і має міжпредметний синтетичний характер. Модулі програми відповідають функціям, для виконання яких має бути підготовлений вступник.

У кожному модулі інтегровано матеріал певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні, прикладні питання та матеріали операційного характеру, які дозволяють виявити знання й уміння використовувати категоріальний апарат, аналітичне мислення, методи обґрунтувань і розрахунків за окремими функціями менеджменту та функціонування організацій.

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ПРОГРАМА

Модуль 1. ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації

Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції. Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність», їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем. Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес», «операція». Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Структура процесу реалізації операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту.

Рекомендована література: [13, 15, 27, 28, 29, 34, 35, 45, 47, 49]

Тема 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії

Поняття операційної стратегії. Етапи розробки операційної стратегії. Основні стратегічні рішення. Життєвий цикл продукту. Корпоративна стратегія. Стратегічні рішення операційного менеджменту. Тактичні рішення операційного менеджменту. Стратегія проникнення на ринок. Стратегія розвитку ринку. Стратегія розвитку продукції. Стратегія реорганізації. Стратегія позиціонування. Стратегія концентрації ринку. Стратегія випередження. Стратегія ринкових ніш. Стратегія конкурентних товарів. Стратегія вибору між виробництвом та закупкою. Бостонська матриця стратегічної діяльності підприємства. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Застосування «дерева рішень» у проектуванні продукту або процесу.

Рекомендована література: [13, 15, 27, 28, 29, 34, 35, 45, 47, 49]

Тема 3. Операційні системи та їх складові

Операційна система і функція в оптимізації. Операційна система як об'єкт управління, особливості та властивості операційної системи. Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. «Входи» та «виходи» операційної системи. Класифікаційні підходи до операційних систем. Специфічні риси одиничної операційної системи. Особливості операційної системи серійного типу. Характеристика операційної системи масового виробництва. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.

Рекомендована література: [13, 15, 27, 28, 29, 34, 35, 45, 47, 49]

Тема 4. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.

Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем.

Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища. Розміщення обладнання та робочих місць для виробництва:

поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксоване позиційне планування. Проектування робіт і нормування праці.

Рекомендована література: [13, 15, 27, 28, 29, 34, 35, 45, 47, 49]

Тема 5. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. Базові стратегії планування. Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання і основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Види систем оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації операційної діяльності.

Контролювання операційного процесу: значення й технологія. Контролювання якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контролювання запасів. Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні та витягувальні системи. Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці. Мотивування роботи. Основи нормування праці. Методи нормування праці та часу. Хронометраж.

Рекомендована література: [13, 15, 27, 28, 29, 34, 35, 45, 47, 49]

Тема 6. Менеджмент якості операційних систем.

Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінювання. Основні підходи щодо менеджменту якості. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз існуючих програм забезпечення якості: підхід У.Е.Демінга, Д.Джурана, П.Кросбі, К.Ісікави. Підхід з позицій загального менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення її продуктивності.

Рекомендована література: [13, 15, 27, 28, 29, 34, 35, 45, 47, 49]

Модуль 2. СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ

Розділ 1. Формування концепції стратегічного управління

Тема 1. Об'єктивні передумови трансформування сучасної управлінської парадигми

Концепція підприємства як „відкритої системи”. Порівняльна характеристика „закритого” та „відкритого” типу організації. Зміна завдань управління підприємством. Формування нової управлінської парадигми. Системний та ситуаційний підхід до управління. Підприємство як економічна та соціальна система. Організаційна культура .

Еволюція розуміння та передбачення майбутнього підприємств. Поточне планування та бюджетування: сутність, переваги та недоліки, сучасні форми (гнучкі бюджети, О – бюджети). Довгострокове планування як екстраполяційні прогнози. Стратегічне планування. Порівняльна характеристика довгострокового та стратегічного планування. Система „продукт – ринок”. Життєвий цикл продукту. Аналіз перспектив підприємства. Аналіз позицій в конкурентній боротьбі. Метод вибору стратегії. Аналіз шляхів диверсифікації. Стратегічне управління, його сутність та відмінність від стратегічного планування. Особливості стратегічного управління. Етапи стратегічного управління, їх взаємозалежність та взаємообумовленість.

Зміст і структура стратегічного управління. Концепція підприємства: сутність та способи формування. Ретроспективний аналіз конкурентоспроможності підприємства.

Діагноз сильних та слабких сторін підприємства. Прогноз тенденцій змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Цілі діяльності підприємства. Стратегії розвитку підприємства.

Система планів, проектів і програм розвитку підприємства. Системи забезпечення виконання планів, формування системи стратегічного управління. Стратегічний контроль.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 2. Характеристика систем стратегічного управління

Загальна схема управління за допомогою вибору стратегічних позицій. Відповідність стратегій рівню нестабільності зовнішнього середовища. Метод аналізу відхилення від цілей. Відповідність стратегії цілям підприємства. Вплив організаційних можливостей підприємства на успішність обраної стратегії. Функціональні та загальноуправлінські групи можливостей. Взаємозалежність планування змін можливостей та планування стратегії.

Управління на основі ранжування стратегічних завдань. Умови здійснення процесу планування своєчасних рішень. Методи встановлення постійного спостереження за тенденціями в оточуючому середовищі. Критерії ранжування проблем, які виникають в оточуючому середовищі.

Сильні та слабкі сигнали із зовнішнього середовища, їх характеристика. Стадії нарощування інформації про нову проблему. Характеристика напрямків реагування підприємства на ступінь інформаційної наповненості подій.

Стратегічні несподіванки: причини виникнення та можливі наслідки. Створення комунікаційної мережі зв'язків для надзвичайних ситуацій.

Перерозподіл обов'язків вищого керівництва. Необхідність створення та функції оперативних груп. Критерії вибору систем стратегічного управління.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 3. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища

Система „середовище – підприємство”. Загальна концепція зовнішнього середовища. Неієрархічна модель середовища: сутність та місце в стратегічному управлінні. Ієрархічні моделі середовища, їх концептуальна сутність та види (модель Бостонської консалтингової групи, модель У.Діллома та А.Томпсона, модель Л.Буржуа, модель Г.Олдріча, модель взаємозв'язку середовища і організаційної структури).

Критерії вибору адекватної моделі середовища. Модель „зовнішнє середовище – проміжне середовище – внутрішнє середовище”.

Визначення структури зовнішнього середовища. Економічна компонента. Правова компонента. Політична компонента. Технологічна компонента. Соціальна компонента. Основні підходи до вивчення компонент. Методика проведення аналізу зовнішнього середовища на підприємстві. Система відстежування зовнішнього середовища.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 4. Теоретико-методологічні основи здійснення галузевого аналізу

Проміжне середовище. Модель галузевої конкуренції М.Портера. Етапи аналізу загального стану галузі за А.Томпсоном та А.Стриклендом.

Економічні показники, що характеризують загальний стан галузі, та їх вплив на вибір стратегії. Структура конкурентних сил галузі. Оцінка концентрації галузевого ринку на основі індексу концентрації ринку (CR) та індексу Херфіндала – Хіршмана (ННІ). Взаємозв'язок між рівнем концентрації галузевого ринку та рівнем конкуренції на ньому. Характеристика бар'єрів входу (виходу) на галузевий ринок. Вплив висоти бар'єрів входження (виходу) на рівень конкуренції в галузі.

Галузеві ключові фактори успіху, їх характеристика та критерії вибору. Методика визначення стратегічного положення підприємств галузі на основі карти стратегічних груп. Застосування карти стратегічних груп для визначення напрямку руху підприємства.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 5. Внутрішнє середовище функціонування підприємства

Виробничий потенціал підприємства як внутрішнє середовище. Підходи до оцінки виробничого потенціалу: ресурсний, структурний та цільовий. Характеристика показників для аналізу виробничого потенціалу підприємства. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства у їх взаємозв'язку за допомогою SWOT – аналізу. Матриця SWOT – аналізу, її стратегічний зміст.

Метод позиціонування можливостей та загроз, їх диференціація за ступенем впливу та складністю можливих наслідків. Метод складання профілю середовища для оцінки відносної значущості для підприємства окремих факторів середовища.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 6. Визначення конкурентних позицій підприємства

Сутність категорій "конкуренція" та "конкурентоспроможність". Причини виникнення конкуренції: обмеженість кола покупців, обмеженість можливостей ринкового просування товару, обмеженість ресурсів, географічні межі ринку.

Основні форми конкурентної боротьби та її принципи. Фактори конкурентної боротьби. Конкурентні переваги підприємства: необхідність та можливість їх створення. Основні види конкурентних переваг.

Економічна сутність конкурентоспроможності товару. Основні параметри конкурентоспроможного продукту: технічні, економічні, нормативні. Характеристика показників конкурентоспроможності товару. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції (експертний метод, який базується на рейтинговій оцінці показників конкурентоспроможності продукції та метод Бостонської консалтингової групи).

Конкурентоздатність підприємства як результат розробки та реалізації адекватних стратегічних рішень. Принцип аналогій у визначенні конкурентних позицій підприємства.

Ланцюжок цінностей підприємства, його складові. Стратегічний аналіз витрат підприємства, його відмінність від бухгалтерського аналізу витрат. Матриця конкурентного профілю як засіб здійснення аналізу конкурентних позицій підприємств галузі на основі рейтингової оцінки положення підприємств за ключовими факторами успіху.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Розділ 2. Формування стратегії підприємства

Тема 7. Формування моделі бачення, місії та цілей підприємства

Поняття місії та її місце в стратегічному управлінні. Необхідність формування місії. Місія в широкому розумінні як сукупність філософії та призначення підприємства. Динамічність змін філософії та призначення підприємства. Місія у вузькому розумінні як характеристика відмінності даного підприємства від інших. Носії інтересів, що відображені в місії. Фактори формування місії та її змістовна характеристика.

Поняття та види цілей. Взаємозв'язок цілей підприємства з його місією. Напрямки встановлення цілей. Вимоги до цілей. Ієрархія цілей. Дерево цілей як графічне зображення підпорядкованості та взаємозв'язку цілей. Підходи до побудови дерева цілей. Методи побудови дерева цілей (метод дезагрегації цілей та метод забезпечення необхідних умов), особливості та умови їх застосування. Вертикальна та горизонтальна координація цілей. Фази та способи встановлення цілей. Форми прийняття рішень.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 8. Сучасна парадигма формування стратегії підприємства

Сутність стратегії, її місце в стратегічному управлінні та взаємозв'язок з місією та цілями підприємства. Підходи до формування стратегії. Фактори, що впливають на зміст стратегії. Стратегічний набір, його структура. Продуценти стратегій підприємства.

Загальна стратегія та її взаємозв'язок з життєвим циклом підприємства. Загально конкурентні стратегії за М.Портером. Стратегія лідирування за витратами: сутність та умови застосування. Диференціація продукту як спосіб виділення його серед інших аналогічних

товарів. Фокусування на вузькій ніші ринку як засіб задоволення потреб обмеженого кола споживачів. Споживча матриця як можливі напрямки інтеграції економічної цінності товару та рівня його ціни. Стратегічна зона господарювання: сутність, якісні та кількісні характеристики. Поняття портфелю бізнесу, його структура. Фактори, які впливають на формування портфелю бізнесу. Методи аналізу портфелю бізнесу та умови їх застосування. Сутність та алгоритм побудови матриці БКГ. Вибір стратегічного напрямку розвитку на основі матриці БКГ. Оцінка обраної стратегії.

Переваги та недоліки матриці БКГ. Матриця „GE - McKinsey” як систематизація сполучень конкурентної позиції підприємства та привабливості виду діяльності. Здійснення стратегічного вибору за допомогою матриці „GE – McKinsey”. Переваги та недоліки матриці „GE - McKinsey”. Ресурсні стратегії як засіб забезпечення стратегічного управління підприємством. Склад ресурсів на підприємстві та їх рух. Завдання ресурсних стратегій. Види ресурсних стратегій. Функціональні стратегії як тип забезпечуючої стратегії в стратегічному наборі. Фактори, які впливають на розробку функціональної стратегії. Види функціональних стратегій.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 9. Оптимізація та оцінка ефективності стратегічного набору підприємства

Критерії вибору стратегій підприємства та характер їх динамічності. Взаємозв'язок між вибором оптимальної стратегії та ринковою вартістю підприємства. Локальні та системні критерії вибору окремих СЗГ в розрізі аналізу портфелю бізнесів. Використання теорії гри для оптимізації продуктово – товарної стратегії.

Залежність ресурсних стратегій від ситуацій на ринках. Взаємозв'язок ресурсних та товарно – продуктових стратегій. Підходи до розробки ресурсних стратегій. Зони стратегічних ресурсів. Взаємозв'язок між реалізацією ресурсних стратегій та виробничим потенціалом підприємства.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 10. Стратегічне планування

Сутність та мета стратегічного планування. Місце стратегічного планування в системі стратегічного управління. Стратегічне планування в контексті організаційного розвитку. Тектоцентрична парадигма стратегічного планування в нових умовах. Досвід стратегічного планування в провідних компаніях світу. Принципи стратегічного планування. Етапи розробки стратегічного плану. Характеристика бар'єрів стратегічного планування на вітчизняних підприємствах. Шляхи подолання бар'єрів стратегічного планування. Моделі стратегічного планування: модель на основі „стратегічної прогалини”, модель врахування ринкових переваг, модель створення та підтримки конкурентоздатності підприємства, модель створення позитивного іміджу, модель, що враховує розміри підприємств).

Зміст та структура стратегічного плану. Стратегічні проекти та програми. Відмінності стратегічних планів та програм. Система стратегічних, поточних та оперативних планів. Взаємозв'язок цілей розвитку підприємства та системи його планів. Взаємозв'язок стратегічних і поточних планів підприємства. Послідовність розробки стратегічного плану підприємства. Зміст планових показників.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Розділ 3. Підсистеми забезпечення стратегічного управління

Тема 11. Організаційне забезпечення стратегічного управління і внесення змін в організаційну структуру управління

Організація і структура: характеристика взаємозв'язку. Організаційна структура: сутність та еволюційний розвиток. Особливості традиційних та стратегічних організаційних структур управління. Фактори, що впливають на зміни в організаційних структурах. Характеристика ОСУ стратегічного типу. Диференціація та інтеграція в ОСУ при переході до стратегічного управління. Концепція Лоуренса – Лорша щодо зв'язку диференціації та

інтеграції в ОСУ. Види стратегічних ОСУ (матричні, проектні, дивізіональні), їх недоліки та переваги. Стратегічні господарські центри, їх взаємозв'язок з продуктово – товарними стратегіями. Централізовані формування в ОСУ стратегічного типу. Формування ОСУ стратегічного типу. Концепція організації. Взаємозв'язок між концепцією організації та типу ОСУ. Характеристика ОСУ залежно від специфіки оточення. Типи реакцій ОСУ на зміни в зовнішньому середовищі: виробнича, конкурентна, стратегічна, інноваційна, підприємницька, адміністративна. Комплексний підхід до формування стратегічних ОСУ. Стратегія вертикальної інтеграції: сутність та форми. Етапи формування ОСУ стратегічного типу. Критерії оптимізації ОСУ. Методи організаційного проектування. Аналіз факторів зовнішнього середовища, що впливають на ОСУ. Послідовність здійснення змін в процесі перебудови організації в моделі „7S - Мак – Кінсі”. Організаційний аналіз в проектуванні ОСУ. Оцінка спроектованої ОСУ стратегічного типу.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 12. Фінансово – економічне забезпечення стратегічного управління

Взаємозв'язок між організаційними та економічними відносинами. Центри прибутків, центри реалізації, центри інвестицій як децентралізовані формування. Трансфертні ціни та внутрішні контракти як засіб зв'язків структурних підрозділів підприємства.

Взаємозв'язок між перебудовою та вдосконаленням ОСУ та витратами на утримання окремих підрозділів ОСУ. Функціонально – вартісний аналіз як засіб балансування важливості робіт і витрат . Складові елементи вартісної оцінки функцій управління. Діаграма значущості функцій та витрат на їх здійснення. Синергійний ефект системи управління. Блок – схема розробки бюджету автономного підрозділу.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 13. Соціально – психологічне забезпечення процесів стратегічного управління

Зв'язок розуміння сутності та ступеня реалізації стратегії. Форми та умови досягнення балансу між сприйняттям стратегії та характеристиками діяльності підприємства (новими). Проблеми соціально – психологічного забезпечення стратегічних змін на підприємства. Переваги системи соціально – психологічної підтримки стратегічного управління. Групова та між групова динаміка соціально – психологічної регуляції організаційної діяльності. Організаційна культура та стиль керівництва в системі стратегічного управління. Моделі організаційної культури. Послідовність дій в залежності від організаційної культури. Зміст роботи керівника стратегічно орієнтованого підприємства. Залежність вимог до знань і навичок керівника від стадії життєвого циклу та конкурентної позиції підприємства. Особисті якості керівника – стратега. Організаційний розвиток як поєднання організаційно-структурної та соціально-психологічних складових, що забезпечують ефективність стратегічних змін. Порядок проведення організаційних змін. Управління організаційними змінами.

Опір змінам. Характер опору залежно від змін стратегій та пов'язаних з цим змін у навичках персоналу. Характеристика методів впровадження організаційних змін. Мотивація та формування стратегічної поведінки.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Тема 14. Інформаційно – аналітичне забезпечення стратегічного управління та формування стратегічної поведінки персоналу

Сутність, місце та завдання інформаційного забезпечення стратегічного управління. Поняття стратегічної інформації. Джерела та об'єкти аналізу для отримання інформації. Формування інформаційно – управлінських систем на підприємстві.

Стратегічний контроль: сутність та місце в стратегічному управлінні. Мета та властивості стратегічного контролю на підприємстві. Механізм здійснення стратегічного

контролю. Комплексна система контролінгу. Методи контролю. Класифікація діючих на підприємстві систем контролю виконання. Система нормативів в стратегічному контролі.

Рекомендована література: [18, 19, 25, 32, 44, 55, 56, 57, 58]

Модуль 3. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язки. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх і професійно орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу; торговельне сальдо, генеральна торгівля), відносні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту/ імпорту, частка продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД. Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово-промислові палати, ність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Митна вартість та методи її визначення. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 4. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків (ПДВ, мита, акцизного збору) у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які звільняються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон. Відображення митних платежів у ВМД. Особливості оподаткування імпорту послуг.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпоротної квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпорتنі депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель, фондові та валютні біржі. Економічні та адміністративні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання ЗЕД. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 6. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний урс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком,

банківський переказ, Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валютнообмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: 8ШРТ, СНІР8, ТАКОЕТ. Система клірингу. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення й аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Зовнішньоторговельна ціна: сутність поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обґрунтування зовнішньоторговельних цін. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення. Ціноутворення в електронній торгівлі. специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень ціни, базис ціни, одиниця виміру ціни. Способи фіксації цін. Цінові знижки і надбавки.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку |

Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет», рамочні угоди, угоди позитивної зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів країни-імпортера. Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові

умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу. Умови перерахунку валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок приймання товару. Рекламация і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі: оборотність оборотних коштів у зовнішньоторговельних операціях, аналіз обороту коштів у товарах, аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товарів. Методологічні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

Сутність та класифікація ризиків ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків та ризиків у міжнародних розрахунках. Методи страхування ризиків у ЗЕД. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон

Мета і завдання створення спеціальних економічних зон. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. Пільги, що надаються на території ВЕЗ. Класифікація та характеристика видів вільних економічних зон: експортно-виробничих, туристсько-рекреаційних ВЕЗ, вільних портів, технопарків, технополісів і бізнес-інкубаторів. Основні офшорні юрисдикції. Офшорні компанії. Цілі використання офшорних компаній. Основні види офшорних компаній. Співпраця офшорної та офшорної компанії. Діяльність офшорних банків. Регулювання співпраці українських резидентів з офшорними компаніями. Законодавчі обмеження щодо співпраці з офшорами.

Рекомендована література: [1-12, 14, 17, 21-24, 26, 30, 33, 37-43, 48, 50, 53, 59]

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА**ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №_____**

1 завдання. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації.

2 завдання. Системний та ситуаційний підходи до управління.

3 завдання. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України: Закон України // Закон і бізнес. – 1996. - №105. Ст. 13, 19, 42, 43.
2. Закон України “Про підприємництво” К.: Україна, 1991.
3. Закон України “Про власність” //Голос України. 1991.
4. Закон України “Про підприємства в Україні” //Відомості Верховної Ради України. 1991.
5. Закон України “Про банки і банківську діяльність”. //Відомості Верховної Ради України”. 1991.
6. Закон України “Про страхування”. // Закон і бізнес. 1996.
7. Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності”. // Галицькі контракти. 1998.
8. Про режим іноземного інвестування: Закон України № 93 96 - ВР від 19.03.96 р. // Орієнтир. - 1996. - №77-78.
9. Про Єдиний митний тариф: Закон України від 05.02.92 р. // Укр. митниця: Довідник. - К.: Лібра, 1993.
10. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.02.91 р. // Укр. митниця: Довідник. - К.: Лібра, 1993.
11. Порядок вивчення митної вартості товарів та інших предметів у випадку їх переміщення через митний кордон України: Постанова КМУ № 1598 від 05.10.97 р. // Бізнес - 1998.
12. Положення про порядок реєстрації окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) від 07.11.94 р. № 695/94 Нове в митних правилах України. - К.: Укр. економ. студія. 1998.
13. Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій: Підручник/ П.І. Белінський. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 624 с
14. Варналій З.С. Регіональна політика України: нові умови, нові вимоги // Стратегічні пріоритети: Регіональна політика та місцеве самоврядування. – 2007. - №1(2). – С. 141-149.
15. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: Навчальний посібник/ В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. - К.: ЦУЛ, 2003. - 532 с
16. Гевко І.Б. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І. Б. Гевко. - К.: Кондор, 2007. - 228 с
17. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 696 с.
18. Джонсон Дж., Шоулз К., Уиттінгтон Р. Корпоративная стратегия: теория и практика, 7-е издание: Пер.с англ...-М.:ООО „И.Д.Вильямс”, 2007.-800 с.
19. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: Навч. посібник./ Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. – К: Центр учбової літератури, 2011, 440 с.
20. Економіка та організація виробництва Підручник. Затверджено МОН/ За ред.. В.Г.Герасимчука. - К., 2007. – 678 с.
21. Економічний глобалізм: розвиток та зростання. / Монографія. / За загальною редакцією В.В.Рокоча.- Київ.: Таксон. 2005. - 318 с.
22. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / За ред.. Ю.Г. Козака, І.Ю.Сіваченка, Н.С. Логвінової. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.
23. Інноваційна діяльність у сферах техніки, технології, технічного регулювання і забезпечення якості: Підручник/ Л. М. Віткін - Дніпропетровськ: Видавництво "Свідлер А.Л.", 2010. - 393 с
24. Макагон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: рекомендовано МОН України / Ю.В. Макагон . - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 424 с.

25. Міжнародні стратегії економічного розвитку/За ред. А. О. Задой.- К.: Знання, 2007. – 332 с.
26. Одягайло Б.М. Мазурок П.П., Кулішов В.В., Сазонец І.В. Глобальна економіка: Навчальн. Посібн./Під ред. Одягайла Б. М. - Львів: МагноліяПлюс, 2010.
27. Омеляненко Т.В. Операційний менеджмент: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Т.В. Омеляненко, Н.В.Задорожна. - Вид. 2-ге, без змін. - К.: КНЕУ, 2006. - 235 с
28. Омеляненко Т.В. Операційний менеджмент: Навчально-методичний посібник/ Т.В. Омеляненко, Н.В. Задорожна. - К.: КНЕУ, 2005. - 235 с
29. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І. А. Олійник [та інші]. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 160 с
30. Пазинич В.І. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник./ Пазинич В.І., Шулешко А.В. – К: Центр учбової літератури, 2011, 408 с.
31. Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник/ Р. В. Пікус. - К.: Знання, 2010. - 598 с.
32. Порохня В.М. Стратегічне управління: навчальний посібник/ В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 224 с.
33. Софіщенко І.Я. Фінансування зовнішньоторгівельної діяльності підприємства / І.Я. Софіщенко. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
34. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: теоретичний аспект і практичні завдання: Підручник/ О. М. Сумець. - 3-тє вид., перероб. та доп.. - К.: ВД "Професіонал", 2006. - 480 с
35. Школа І.М. Операційний менеджмент: Практикум/ І.М. Школа. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2004. - 376 с
36. Шотік Т. М. Принципи побудови інноваційної інфраструктури національного господарства / Актуальні Проблеми Економіки - 2010, №10

Допоміжна

37. ArcelorMittal 2010 Annual Report [Електронний ресурс]/ Режим доступу до ресурсу: <http://www.arcelormittal.com>
38. <http://comtrade.un.org/> - офіційна статистична база ООН.
39. IISI Committee on Economic Studies, 2008.- 106 с./www.ukrstat.gov.ua – офіційна статистична база Державного комітету статистики України.
40. Performance of Vale in 2008. Earnings Release 2008: USGAAP (2008, March) [WWW документ]. URL http://www.vale.com/vale_us/media /vale_usgaap_4t08i.pdf (21 квітня 2009).
41. Steel Statistical Yearbook. Brussels: International iron and steel institute. IISI Committee on Economic Studies, 2008.- 106 с./www.ukrstat.gov.ua – офіційна статистична база Державного комітету статистики України
42. Актуальні проблеми розвитку міжнародного бізнесу [Текст] : збірка наукових статей студентів другого курсу магістратури факультету міжнародних відносин спеціальності 8.030406 "Міжнародний бізнес" / Вищий навчальний заклад Університет економіки та права "КРОК". - К. : Університет економіки та права "КРОК", 2011. - 130 с.
43. Антикризове управління підприємством: Навч.посібник./ За заг.ред. З.Є.Шершньової.- К.:КНЕУ, 2007.-680 с.
44. Афанасьєв М.В., Селезньов Г.О. Стратегія підприємства: Навчальний посібник – К.: ЦНЛ., 2007. – 272 с.
45. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економічної праці: Навчальний посібник. – 2-ге вид.,стер. – К. – Знання-Прес, 2001. – 313 с.
46. Вардеман С.Б.,Джоуб Д.М. Статистичні методи забезпечення якості /Пер. з англ. Р. Григоренка та ін. – К.: Видавничий центр КДТЕУ, 2003.- 254 с.

47. Гадзевич О.І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2004, 180 с.
48. Коваленко В. Геоэкономическая синергия для Украины// 02.06.06, http://dialogs.org.ua/project_ua_full.php?m_id=7304
49. Макаренко М.В., Махалина О.М. Производственный менеджмент: Учебное пособие для вузов – М.: Приер. – 1998
50. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : підручник / За ред. О.А. Кириченка. - К. : Знання, 2008. - 518 с.
51. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Текст]: навчальний посібник / За ред. І. І. Дахна. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 304 с.
52. Міжнародна економіка [Текст] : підручник / За ред. Ю.Г. Козака, Д.Г. Лук'яненка, Ю.В. Макогона. - 2-ге вид., перероб. и доп. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 560 с.
53. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник для студентів магістратури / Терехов В.І., Максимчук Л.В. - К.: Інститут економіки та права “КРОК”, 2006. - 120 с.
54. Одягайло Б.М. Державно-приватне партнерство як інститут розвитку інноваційної сфери в Україні: загальні засади та міжнародний досвід./ Одягайло Б.М., Москаленко О.М //Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. Науковий збірник.– 2010. – № 1(21).
55. Одягайло Б.М. Досвід створення нової філософії бізнесу підприємства в Україні. Держава та регіони. Науково-виробничий журнал. Серія: Економіка та підприємництво. Запоріжжя. Вид-во ЗКПУ, 2009. – № 4.
56. Одягайло Б.М. Міжнародна маркетингова стратегія для українського підприємства в умовах обмеженого попиту./ Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. Науковий збірник.– 2009. – № 3(19).
57. Одягайло Б.М. Форми корпоративної культури на сучасному українському підприємстві./ Одягайло Б.М., Третьякова О.В., Сардар'ян Л.Г.// Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. Науковий збірник– 2009. - №14(17) – с. 3-12.
58. Тимко Є.В. Аналіз конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах на прикладі ВАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг»/ Тимко Є.В., Онопа В. М.// Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2009. - №3. – С.113-119.
59. Франчайзинг: навчальний посібник/ О.Є.Кузьмін, Т.В.Мирончук, І.З.Салата, Л.В.Марчук; за ред.О.Є.Кузьміна. - К.: Знання, 2010. - 267 с.

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

_____ **О.М.Шикова**

_____ **2016 р.**

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповідей

**на вступних випробуваннях з комплексного екзамену з фаху
для здобуття вищої освіти ступеня магістра,
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Стратегічне
управління зовнішньоекономічною діяльністю»**

Автори: О.І. Шапоренко докт.наук з держ.упр., проф.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

економіки та менеджменту підприємства

(протокол №__ від «__» _____ 2016 р.)

Завідувач кафедри _____ **І. О. Галиця**

Київ, 2016

Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників для здобуття вищої освіти ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста спеціальності 073 “Менеджмент” спеціалізації “Стратегічне управління зовнішньоекономічної діяльності” та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються: правильність, повнота, логічність, обґрунтованість, цілісність; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; вміння виявляти проблеми та розв’язувати їх; самостійність суджень тощо.

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)	Вимоги до знань і умінь вступників
відмінно	5	12-10	знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію; відповідь правильна, логічна, обґрунтована
добре	4	9-7	вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки; відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча не повна, з кількома помилками, у ній бракує власних суджень
задовільно	3	6-4	вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни; визначення понять дає з помилками й неточностями
незадовільно	2	1-3	відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення